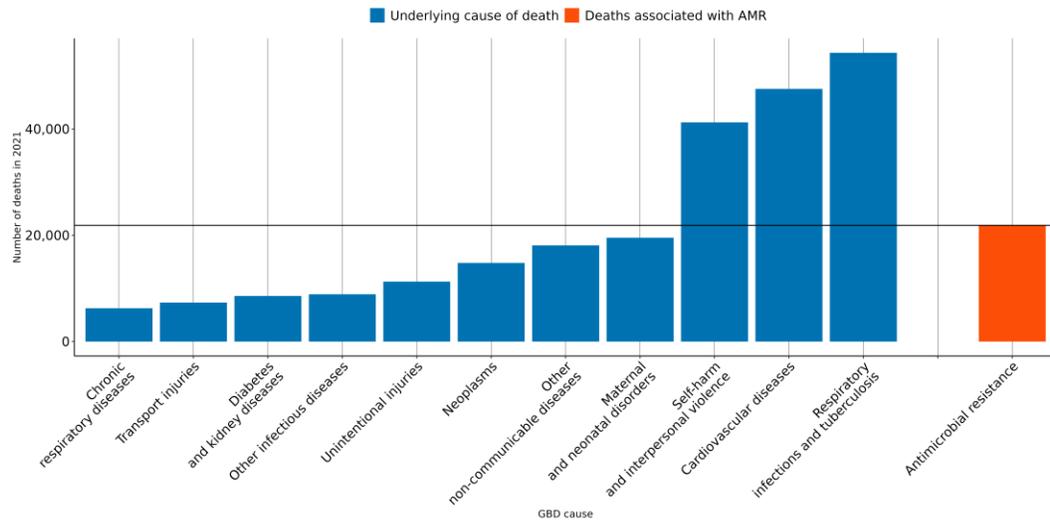

افغانستان کې د میکروبونو پر وړاندې د مقاومت پار

اجرائیوی لنډیز

- د میکروبونو ضد مقاومت (AMR) د نړۍ یو لوی روغتیايي ګواښ دی، چې له ۰۰۰۶ څخه زیات ژوند کوی له ۰۹۹۱ کال راهیسې هر کال په افغانستان کې د AMR له امله له منځه تللی دی.
- هې 2021 کې، په دې ځای کې د AMR له امله د **5,690 UI (4,270-7,120)** مړینې او **21,900 UI (17,300-26,500)** مړینې په دې ځای کې وو.
- په ۱۲۰۲ کال کې د AMR سره تړلو مړینو تر ټولو لوی شمیر په هیواد کې د ۵ کلونو څخه کم عمر لرونکو کسانو کې رامنځته شوی.
- په ۱۲۰۲ کال کې تر ټولو وژونکی پاتوژن او درمل ترکیبونه د میتیسیلین په وړاندې مقاومت لرونکی سټافیلوکوکوس اوریس، سودوموناس ایروجینوزا چې د کارباپنم په وړاندې مقاومت لری او سټریپټوکوکوس سینه بغل په وړاندې مقاومت لری.

انځور 1 په 2021 کال کې د اساسی علت له مخې د مړینې او هغو مړینو شمیر چې د AMR سره تړاو لری

- په ۱۲۰۲ کال کې د AMR سره تړلو مړینو شمیر په هیواد کې د مړینې تر ټولو اړوندو لاملونو په پرتله لوړ وو. د AMR سره تړلی مړینې د مړینې په ګڼ شمیر نړیوال بار کې واقع کیږی او AMR پخپله د مړینې اساسی علت نه دی.

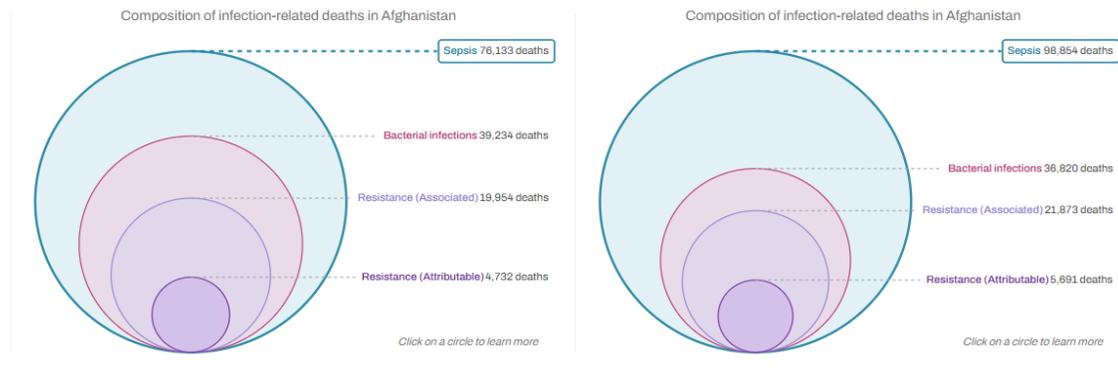
- د ۲۰۲۲ کال د ملګرو ملتونو د عمومی اسمبلی په لور ۶ کچه د میکروب ضد په اړه په لور ۶ کچه غونډه کې د دې هیواد غړو موافقه وکړه چې تر ۰۳۰۲ کال پورې به د AMR سره تړلو مړینو کې د ۹۱۰۲ کال په پرتله ۰۱ سلنه کموالی راوولی (له ۵۹.۴ څخه ۵۴.۴ میلیونونه). (خو زموږ وړاندوینه ښیې چې که اوسنی رجحان همداسې دوام ومومی نو د AMR سره تړلی مړینه به ۵۵ میلیونو ته ورسیدی. د افغانستان لپاره د ۰۱ سلنې کموالی په دې معنی دی چې د AMR له امله د مړینې شمیر ۰۰۳۱۲ ته راټیټ شی، خو اوس مهال په دې هیواد کې به په ۰۳۰۲ کال کې ۰۰۶۲۲ مړینه [۰۰۳۴۱-۰۰۷۴۳] ته ورسیدی.

AMR په افغانستان کې

کلیدی اخطارونه

- د میکروب ضد مقاومت په نړیواله کچه یو لوی گواښ دی ، له ۰۹۹۱ کال راهیسې هر کال له یو میلیون څخه زیات ژوند له لاسه ورکوي .
- په نړیواله کچه په ۱۲۰۲ کال کې ۴.۱۷ میلیونه مړینه د باکتریايي درملو په وړاندې مقاومت لرونکو انتانونو سره تړاو لري .
- او په همدې کال کې (UI 1 - 1.3) 1.14 میلیون مړینه د باکتریايي درملو مقاوم انتان له امله رامنځ ته شول .
- (UI 33 - 46) 39 میلیونه مړینه چې مستقما د باکتریايي AMR له امله تړاو لري د 2050 - 2025 ترمنځ به رامنځته شي که چیرې همغږی اقدام ونه شي . دا په هره دقیقه کې د دريو مړینې سره برابر دی .

انځور 2 په افغانستان کې د 1990 او 2019 ترمنځ د 30 کلونو مړینې او هغه مړینې چې له AMR سره تړاو لري او منسوب دي .

- د دي او نورو تصویرونو د کتلو لپاره په تعاملی توگه وگورئ د [ساری لاملونو اندازه کول او د بار اټکل لپاره د مقاومت پایلې \(MICROBE\)](#)

- په افغانستان کې په ۱۲۰۲ کال کې د AMR له امله ۰۹۶۵ (UI ۰۷۲۴-۰۲۱۷) (مړه شوی او ۰۰۹،۱۲ UI) انتانونو سبب گرځي د درملو په وړاندې مقاومت نه درلود نو مخنیوی به یې کیدل . "ترلی مړینې" هغه کسان گڼل کیږي چې که چیرې د انتانونو مخه یې نه وای نیول شوی .

- په ۴۰۲ هیوادونو کې افغانستان په ۱۲۰۲ کال کې د AMR له امله د مړینې ۸۲ لوربه کچه لري .

- جدول ۱ هغه بکتیریا ښیي چې په ۱۲۰۲ کال کې یې تر ټولو زیات مړینه کړې ده (↑) د ۰۹۹۱ څخه تر ۱۲۰۲ پورې د کلنۍ اټکل شوي کچې زیاتوالی ښیي ، ↓ د کلنۍ کمښت رجحان ښیي (،) او جدول ۲ د پاتوژن او درملو ترکیبونه ښیي چې په ۱۲۰۲ کال کې یې د ډیرو مړینې لامل شوي .

جدول 1. هغه بكتريا چي په ۱۲۰۲ کال کې د مړينې لامل گرځي (په پراختيا کې د مړينې تعداد)

Burden rank	Overall susceptible and resistant		Associated		Attributable	
	UI (95% CI)	Change	UI (95% CI)	Change	UI (95% CI)	Change
	Mycobacterium tuberculosis 8,730 UI (5,260-12,200)	↓	Streptococcus pneumoniae 4,060 UI (2,940-5,180)	↓	Klebsiella pneumoniae 1,050 UI (809-1,300)	↑
	Streptococcus pneumoniae 5,300 UI (4,350-6,250)	↓	Klebsiella pneumoniae 3,920 UI (3,160-4,690)	↑	Streptococcus pneumoniae 977 UI (613-1,340)	↓
	Klebsiella pneumoniae 4,660 UI (3,890-5,440)	↑	Escherichia coli 2,620 UI (2,160-3,080)	↑	Pseudomonas aeruginosa 721 UI (521-921)	↑
	Pseudomonas aeruginosa 3,140 UI (2,630-3,650)	↑	Pseudomonas aeruginosa 2,620 UI (2,150-3,090)	↑	Acinetobacter baumannii 685 UI (564-806)	↑
	Staphylococcus aureus 2,960 UI (2,490-3,420)	↑	Staphylococcus aureus 2,090 UI (1,460-2,710)	↑	Staphylococcus aureus 625 UI (437-814)	↑
	Escherichia coli 2,760 UI (2,280-3,240)	↑	Acinetobacter baumannii 1,710 UI (1,410-2,010)	↑	Escherichia coli 576 UI (440-712)	↑
	Acinetobacter baumannii 1,730 UI (1,430-2,030)	↑	Mycobacterium tuberculosis 765 UI (144-2,140)	↑	Mycobacterium tuberculosis 271 UI (0-873)	↑
	Group B Streptococcus 1,280 UI (976-1,580)	↑	Serratia spp. 661 UI (505-817)	↑	Serratia spp. 170 UI (128-213)	↑
	Haemophilus influenzae 914 UI (747-1,080)	↓	Group B Streptococcus 630 UI (433-826)	↑	Enterobacter spp. 168 UI (134-202)	↑
	Serratia spp. 886 UI (703-1,070)	↑	Enterobacter spp. 538 UI (437-640)	↑	Group B Streptococcus 78 UI (38-118)	↑

Annualized rate of change (1990-2021): <-3% (dark blue), -3% to -1.5% (medium blue), -1.5% to 0% (light blue), 0% to 1.5% (pink), 1.5% to 3% (red), 3% to 5% (dark red), >5.0% (black)

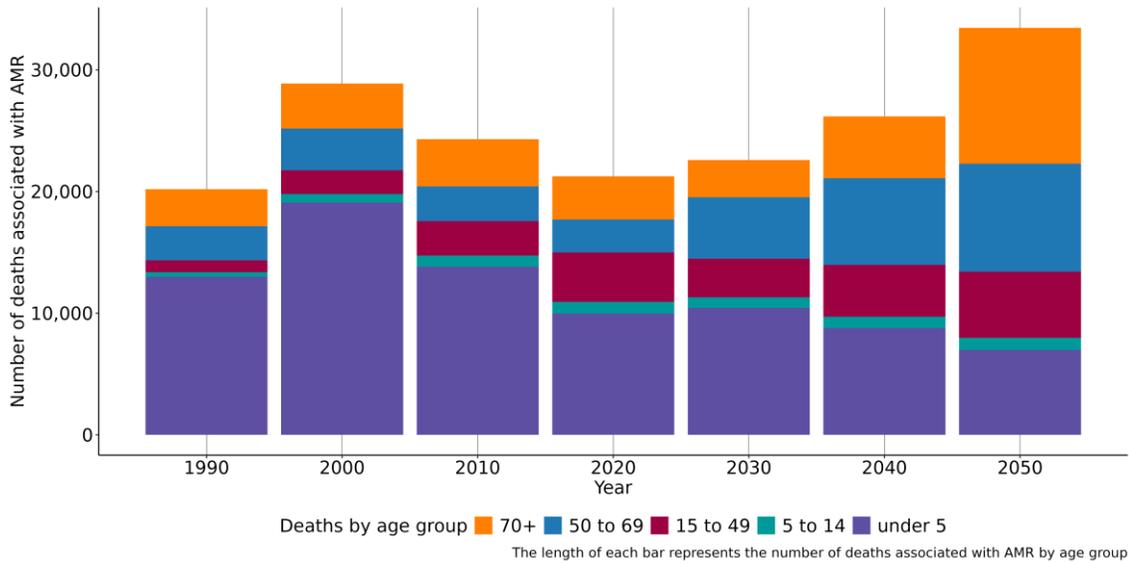
جدول 2. هغه تركيبونه چي په ۱۲۰۲ کال کې د ډيرو مړينې لامل گرځي (په قوسين کې د مړينې تعداد)

Burden Rank	Associated		Attributable	
	UI (95% CI)	Change	UI (95% CI)	Change
	Klebsiella pneumoniae Beta-Lactam/Lactamase Inhib. 3,290 UI (2,450-4,130)	↑	Streptococcus pneumoniae Carbapenems 617 UI (357-878)	↓
	Streptococcus pneumoniae TMP-SMX 3,260 UI (2,140-4,380)	↓	Pseudomonas aeruginosa Carbapenems 509 UI (348-670)	↑
	Klebsiella pneumoniae Aminoglycosides 3,130 UI (2,460-3,800)	↓	Staphylococcus aureus Methicillin 442 UI (302-583)	↑
	Klebsiella pneumoniae TMP-SMX 3,120 UI (2,390-3,850)	↓	Acinetobacter baumannii Carbapenems 328 UI (239-417)	↑
	Klebsiella pneumoniae Fluoroquinolones 2,830 UI (2,090-3,570)	↑	Klebsiella pneumoniae Carbapenems 289 UI (200-377)	↑
	Pseudomonas aeruginosa Carbapenems 2,590 UI (2,130-3,050)	↑	Mycobacterium tuberculosis MDR excluding XDR 243 UI (0-804)	↑
	Escherichia coli Aminopenicillin 2,360 UI (1,640-3,080)	↑	Klebsiella pneumoniae Aminoglycosides 234 UI (164-303)	↑
	Streptococcus pneumoniae Penicillin 2,270 UI (1,250-3,300)	↓	Escherichia coli 3GC 223 UI (138-307)	↑
	Streptococcus pneumoniae Carbapenems 2,260 UI (1,400-3,120)	↓	Klebsiella pneumoniae Fluoroquinolones 217 UI (141-294)	↑
	Escherichia coli 3GC 2,190 UI (1,770-2,620)	↑	Acinetobacter baumannii Fluoroquinolones 196 UI (156-235)	↑

Annualized rate of change (1990-2021): <-3% (dark blue), -3% to -1.5% (medium blue), -1.5% to 0% (light blue), 0% to 1.5% (pink), 1.5% to 3% (red), 3% to 5% (dark red), >5.0% (black)

په ۱۲۰۲ کال کې د میکروب ضد مقاومت څخه پرته ، هغه ساری سندرومونه چې په ۱۲۰۲ کال کې تر ټولو زیات مړه شوی عبارت دی له (په قوسین کې د زرگونو مړینه اټکل کیږي) ، د وینې جریان انتانونه (18,600 UI (15,100-22,200)) ، د تنفسی لاندې انتان (پرته له کووید (17,000 UI (13,800-20,100)) ، نری رنځ (8,730 UI (5,260-12,200)) ، اسهال (4,400 UI (2,570-6,240)) او مننژیت (2,230 UI (1,410-3,050)) .

شکل 3. د 1990 - 2020 او 2050 ترمنځ د عمر گروپ له مخې د AMR سره د مړینې شمیر اټکل کیری

• په افغانستان کې په ۰۹۹۱ او ۱۲۰۲ کلونو کې د AMR له امله تر ټولو زیات مړینه شوي چې دا بڼی چې له ۵ کلونو څخه کم عمر لرونکی کسان اوس هم د هغو انتانونو په وړاندې آسیب پذیر دی کوم چې د انتی بیوتیکونو په وړاندې مقاومت لری په ۱۲۰۲ کال کې د ۵ کلونو څخه کم عمر لرونکو کسانو کې د AMR سره تړلو مړینو شمیر ۰۴۱۹ یو آی (۰۹۳۶ څخه تر ۰۰۹۱۱ و، په داسې حال کې چې د مړینې کچه په هرو ۰۰۰،۰۰۱ کسانو کې ۴۴۸ یو آی (۰۵۷۶ - ۰۱۰۰۱ و) وه.

د افغانستان لپاره د معلوماتو سرچینې

په ټولیزه توګه ، 520 میلیونه انفرادی ریکارډونه یا ایزولونه چې 19,513 د مطالعې موقعیت ګلونه تر پوښښ لاندې نیسی زموږ د تخمین پروسې لپاره د معلوماتو په توګه کارول شوی دی . د دې هیواد لپاره د معلوماتو فرعی مجموعه په لاندې توګه ښودل شوي ده .

جدول 3. د افغانستان لپاره د معلوماتو سرچینې ډول له مخې

د سرچینې ډول	په دې وروستو کې د افغانستان د کور	د نمونې اندازه	د نمونې اندازه واحدونه
د انتی بیوتیکونو کارول	2010-2021	14,398	د مطالعې د کال د معلوماتو ټکی
میکروبی یا لابراتواری داتا پرته له پایلې	1990-2021	49	د افغانستان د کرکټ ملی لوبډله د افغانستان د کرک
ادبیات څیرنی	2010-2021	3,072	قضیې /جلا /حساسیت آزموینه
د واحد درملو مقاومت پروفایل داتا	2010-2021	371	د انتی بیوتیک حساسیت آزموینه

نور معلومات

د گرام په اړه

د میکروب ضد مقاومت په اړه د نړیوالې څیړنې د پروژې موخه دا ده چې په ټوله نړۍ کې د میکروب ضد مقاومت د بار د اندازې او رجحانات دقیق او پر وخت اټکل کول، چې د تصمیم نیونې او څیړنې لپاره د درملنې لارښوونې او اجندا، د نویو ستونزو د موندلو او د نړیوالو ستراتیژیو د معلوماتو لپاره د رجحانات څارنه، او همدارنګه د وخت په تېرېدو سره د مداخلو د ارزونې لپاره اسانتیاوې برابرول کیدی شي.

GRAM د آکسفورډ پوهنتون IHME - ستراتیژیک شراکت مهم پروژه ده. گرام د انگلستان د روغتیا او ټولنیزو پاملرنې وزارت فلیمنگ فنډ او ویلکم ترسټ په مرسته پیل شو.

ټولې منابع:

په IHME کې د AMR د تحلیل په اړه د ټولو سرچینو لپاره، لیدنه وکړئ
<https://www.healthdata.org/antimicrobial-resistance>.

د دې او نورو لیدلو لپاره په تعاملی توګه د انفیکشن لاملونو او د بار اټکل لپاره د مقاومت پایلې اندازه کول (MICROBE) ته مراجعه وکړئ.

د معلوماتو سرچینه:

د هیواد له خوا د معلوماتو د سرچینو لست او د سیمې له مخې د AMR پایلې د ډاونه کولو لپاره، مراجعه وکړئ د روغتیا نړیوال ډاټا تبادلې (GHDx) له مور سره اړیکه ونیسئ:

- د دولتي چارواکو، روغتیايي ادارو، یا څیړنیزو ادارو څخه د تحلیل او پوښتنو په اړه پوښتنو لپاره: engage@healthdata.org

- د رسنیو اړوند پوښتنو لپاره: media@healthdata.org

- **Bluesky**: [@ihmeuw . bsky . social](https://bsky.app/profile/ihmeuw)

- **تویټر**: [@IHME_UW](https://twitter.com/IHME_UW)

- **فیسبوک**: <https://www.facebook.com/IHMEUW>

- **LinkedIn**: <https://www.linkedin.com/company/institute-for-health-metrics-and-> ارزونه